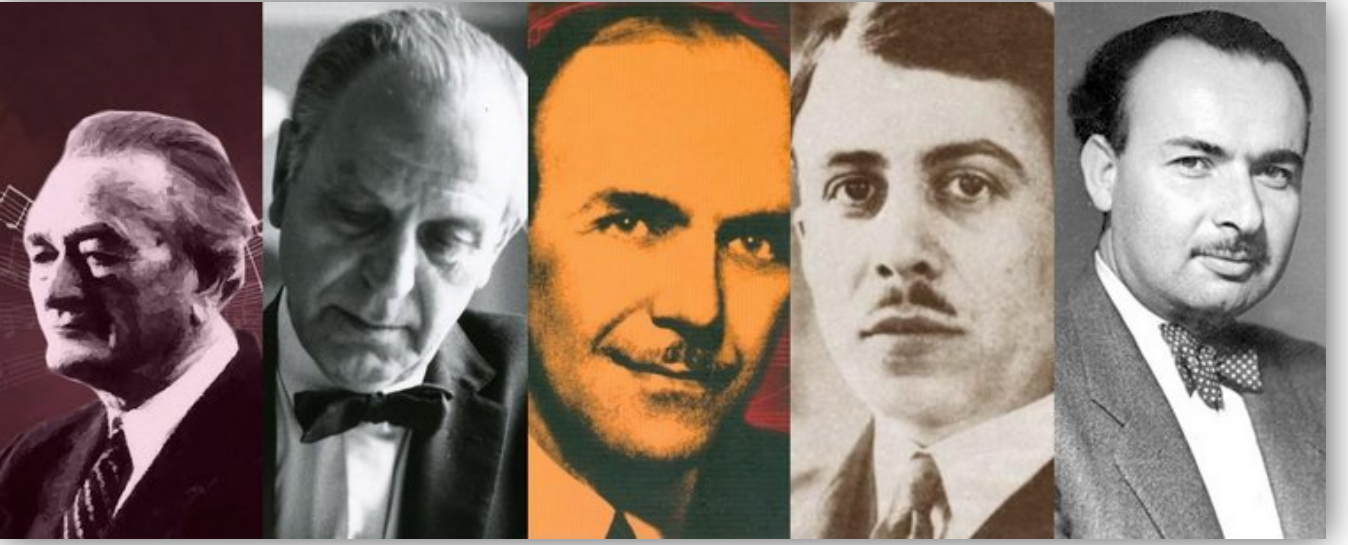

**T.C.
ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM FAKÜLTESİ PEDAGOJİK FORMASYON
SERTİFİKA PROGRAMI**

**ÜNİTE PLANI
TÜRK BEŞLERİ**

**DERS
MÜZİK**

HAZIRLAYAN

**ELİF ÖZGÜR
617080644**

Yar. Doç. Dr. Rasim BAŞAK

Bursa, 2017-2018

Ünitenin Adı: TÜRK BEŞLERİ

İçerik: Türk Beşleri olarak adlandırılan Çağdaş Türk Müziği bestecilerimizin hayatlarını ve Çağdaş Türk Müziği'nde yer alan yapıtlarını öğrencilere aktarmayı içermektedir.

Sınıf: 11. Sınıf

Süre: 2 ders saati (80 dk)

Hedefler:

“Türk Beşleri” olarak adlandırdığımız bestecilerimizin hayatları ve eserleri hakkında bilgi sahibi olma ve üzerinde konuşabilme (**Bilişsel ve Duyuşsal**) (**Sanat Tarihi, Sanat Eleştirisi ve Estetik**)

Onuncu Yıl Marşı'mızı koral ya da enstrümantal olarak seslendirebilme (**Psikomotor**) (**Uygulamalı Çalışma**)

Kazanımlar : Mü.11.D. MÜZİK KÜLTÜRÜ

Mü.11.D.7. Atatürk'ün müzik eğitimi için yurt dışına gönderdiği sanatçıları ve onların eserlerini tanıır.

a) A. Adnan Saygun, C. Reşit Rey, U. Cemal Erkin, H. Ferid Alnar, N. Kazım Akses ve bu kişilerin eserleri hakkında bilgi verilir.

b) Sanatçıların eserlerinden oluşan dinleti etkinliklerinin düzenlenmesi sağlanır.

Amaç ve Gerekçe: Bu ünite öğrencinin, Atatürk'ün görüşleri doğrultusunda ülkemizdeki Klasik Batı Müziği'nin gelişimi için eğitim almış bestecilerimizi ve bu bestecilerimize ait eserleri tanımasını amaçlamaktadır. Öğrenci, evrensel müzik anlayışı içerisinde kendi milli kültüründen öğeler görmek ve duymak isteyebilir. Klasik Batı Müziği anlayışına kendi kültürel değerlerini de entegre etmiş değerli Türk bestecilerimizin ve eserlerinin bilinmesi durumunda, öğrenci, Klasik Batı Müziği içerisinde kendi kültüründen de öğeler bulur, farklı bir bakış açısı kazanır ve bu müzik türünde yer alan diğer bestecileri tanımak ve onların eserlerini dinlemek ister.

Araç ve Gereç: “Türk Beşleri”ni daha iyi tanıyabilmesi için bu kişilere ait görsel materyaller, bu bestecilerin önemli eserlerine ait görsel ve işitsel materyaller (resimli sunum, bestecilerin eserlerinin sesli kayıtları)

Diğer Alanlarla İlişkisi ve Nedenleri: Milli kültürümüzü yansıtmaları bakımından Tarih dersi ile ilişkilidir. Cumhuriyet Dönemi' ni içeren ünite ile paralel bir şekilde işlenebilir.

ÖN TEST

Ad – Soyad:

Numara:

Sınıf:

Tarih:

1. “Türk Beşleri” dendiğinde aklınıza ne geliyor? Açıklayınız.
2. Türk bir besteciye ait Klasik Batı Müziği eseri biliyor musunuz? Biliyorsanız bestecinin ve eserinin adını ve bu eseri nerede dinlediğinizi yazınız.

TÜRK BEŞLERİ

Cumhuriyet'in 1923 yılında kurulmasından sonra, ulusalcı kültür ve eğitim politikalarının sonucu olarak Türkiye'de çok sesli müzik çalışmaları da hız kazanmıştır. Atatürk'ün direktifiyle 1924 yılından itibaren birçok yetenekli müzisyenimiz, müzik eğitimi görmek üzere Avrupa ülkelerine gönderilmiştir. Türk müziğinin evrensel düzeye ulaşmasını amaçlayan bu hareketin içerisinde yer alan Cemal Reşit Rey, Ulvi Cemal Erkin, Hasan Ferid Alnar, Ahmet Adnan Saygun ve Necil Kazım Akses, Batı Müziği yapısı içinde klasik Türk müziği ve Türk halk müziğinin renklerini kullanmayı amaçlamışlardır. "Türk Müzik İnkılâbı" adıyla yapılan bu değişiklikler Çağdaş Türk Müziği'ni doğurmuştur.

Resim 1.1: Türk Beşleri (sol üstten alta doğru A.A. Saygun, H.F. Alnar, N.K. Akses, U.C. Erkin, C.R. Rey)

Bu beş sanatçının ortak özellikleri sadece klasik müzik alanında çalışma yapmış olmaları değildir. Hepsi 1900'lü yılların başında doğmuş olan değerli sanatçılar, köklü bir siyasal değişime tüm Türkiye Cumhuriyeti halkı kadar maruz kalmalarına rağmen Atatürk tarafından kendilerine bizzat önem verilmiş, farklı ailelerde farklı kültürlerde yetişmiş olsalar da yurtdışında eğitim almaları sağlanmıştır. Bu sanatçılara yazarlar, bu alanda çalışma yapan ilk besteciler oldukları için "Türk Beşleri" ismini vermiştir. Böyle tek bir çatı altına alınmalarına rağmen kendi içlerinde yetişme tarzları, eğitim aldıkları kişilerin tarzları, vb. nedenler ile üslup farklılığı taşımaktadırlar. Ancak, yine de bir arada Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluş yıllarında müzik alanında resmi açıdan tek bir ses çıkması ve tek bir politika oluşması hususunda önemli bir birliği temsil etmişlerdir.

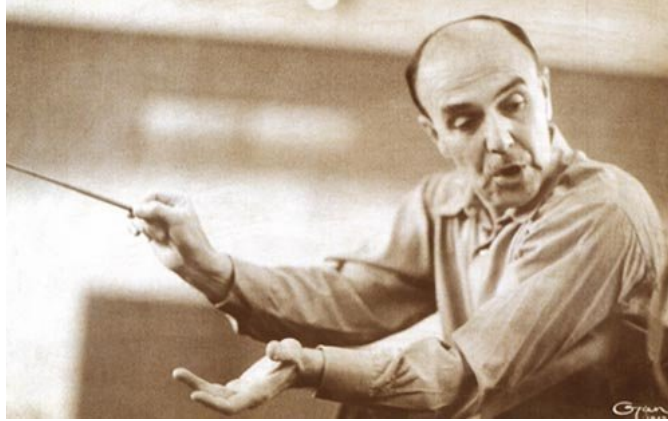
CEMAL REŞİT REY (1904 – 1985)

Cumhuriyet tarihinin ilk kuşak bestecilerinden olan sanatçı, Onuncu Yıl Marşı ve Lüküs Hayat opereti gibi ünlü eserlerin yaratıcısıdır.

Babasının Kudüs mutasarrıflığı görevinde bulunduğu sırada doğmuş ve müziğe küçük yaşta annesinden aldığı piyano dersleriyle başlamıştır. Daha sonraları İstanbul'a yerleşen aile İkinci Meşrutiyet'ten sonra, siyasi sebeplerden 1913 yılında Paris'e göçmek zorunda kalmıştır.

Besteci dönemin kültür başkentinde müzik çalışmalarını piyanist Marguerite Long'la devam ettirmiştir. I. Dünya Savaşı'nın başlaması üzerine ailesiyle İsviçre'ye giden Cemal Reşit Rey, Cenevre Konservatuarı'nda eğitimini sürdürmüştür ve bestecilikte ustalık sınıfına kadar yükselmiştir. Cumhuriyet'in ilanından kısa bir süre önce Paris Konservatuarı'ndan mezun olmuştur.

1923'de 19 yaşında Türkiye'ye dönerek, Dar-ül Elhan'da (İstanbul Belediye Konservatuarı'nda) henüz açılmış Klasik Batı Müziği bölümünün ve aynı zamanda genç Türkiye Cumhuriyeti'nde, klasik batı müziğinin kurucuları arasında yer almıştır.

Resim 1.2 Cemal Reşit Rey

Ankara ve İstanbul radyolarında uzun yıllar görev yapan Rey, yurtdışında sayısız konserler vermiştir. Çoksesli Türk müziğini geniş kitlelere yaymak amacıyla, Türk halk müziği ezgilerinden yararlanarak, Lüküs Hayat (1933), Deli Dolu (1934), Saz-Caz (1935), Hava-Cıva (1937) gibi çok sevilen operetler bestelemiştir. Bunların dışında konçertoları, senfonik şiirleri ve başka orkestra yapıtları da olan Rey, meşhur Onuncu Yıl Marşı'nın da bestecisidir.

ULVİ CEMAL ERKİN (1906 – 1972)

Türkiye'de çağdaş müziğin gelişmesinde önemli katkıları olan bestecimiz, yapıtlarında Türk sanat ve halk müziğinden, özellikle de köçekçelerle Karadeniz yöresinin hareketli ritim ezgilerinden yararlanmışır. En çok tanınmış yapıtı Köçekçe Süiti (1943)'dir.

1925'te Milli Eğitim Bakanlığı'nın açtığı sınavı kazanarak devlet bursu ile Paris'e gitmiş ve orada önce Paris Konservatuari'na devam etmiştir..

1930'da Türkiye'ye dönmüş ve Ankara'daki Musiki Muallim Mektebi'nde armoni ve piyano öğretmenliğine atanmıştır. 1936'da Ankara Devlet Konservatuari'nda piyano öğretmeni olmuştur. 1942'de tamamladığı ve ilk kez eşi Ferhunde Erkin tarafından seslendirilen Piyano Konçertosu ile Cumhuriyet Halk Partisi Ödülü'nü kazanmıştır.

***Resim 1.3** Ulvi Cemal Erkin*

1946'da Ankara Devlet Konservatuari Konser Salonu'nda Riyaset-i Cumhur Filarmoni Orkestrası'nı (bugünkü Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası'nı) yöneterek kendi yapıtları olan Piyano Konçertosu, Köçekçeler Süiti ve Birinci Senfoni'yi (1944-46) ilk kez çaldırmıştır.

Besteci genellikle Batı müziğinin geleneksel biçimlerine bağlı kalmakla birlikte, yapıtlarında geç romantiklerin ve izlenimcilerin etkileri de gözlenir. Titiz biçim çalışması ve usta orkestralamasıyla dikkati çeken yapıtlarında klasik tonal müzikten pek uzaklaşmamakla birlikte, besteci olarak yeni anlayış ve teknikleri ilgiyle izlenmiştir.

HASAN FERİD ALNAR (1906 – 1978)

Dünya müzikçileri arasında geleneksel müzikten gelerek evrensel müziğe geçen ve bu alanda uluslararası başarılar elde etmiş Türk bestecilerindendir. Klasik Türk Müziği öğeleriyle Batı müziği tekniklerini bağdaştırma çalışmalarıyla tanınır. “Kanun ve Yaylı Sazlar Orkestrası İçin Konçerto”, “Viyolonsel Konçertosu” en bilinen eserlerindendir.

Küçük yaşta geleneksel sanat müziğine başlayan ve on dört yaşındayken İstanbul'da bir "kanun virtüözü" olarak ün yapan Alnar, ilk gençlik yıllarında özel olarak armoni, kontrpuan ve füg dersleri alarak yeteneğini çoksesli müzik alanlarında ilerletmiştir. 16 yaşındayken ilk bestesini yapmıştır.

***Resim 1.4** Hasan Ferid Alnar kanun çalarken*

İlerleyen dönemlerde çok sesli bestelerinin Berlin Yüksek Okul müdürü ve besteci Franz Schreker'in ilgisini çekmesi üzerine besteci, bitirmek üzere olduğu İstanbul Mimarlık Akademisi'nden ayrılmış ve devlet bursuyla 1927'de Viyana'ya yerleşmiştir. Viyana Devlet Müzik Akademisi'nin bestecilik bölümünde Joseph Marx'ın öğrencisi olmuş, ardından Oswald Kabas ile orkestra şefliği çalışmıştır.

1932'de Türkiye'ye dönmüş ve İstanbul Şehir Tiyatrosu'nda orkestra şefliği, Belediye Konservatuari'nda müzik tarihi hocalığı yapmıştır. 1936'da Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası'na şef olarak atanmış ve Ankara'da ilk opera temsillerini hazırlamıştır.

Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası'nın şefi Dr. Praetorius'un ani ölümü üzerine, orkestranın şefliğini 1946 yılında üstlenen Alnar, altı yıl boyunca sürdürdüğü bu görevi, sağlığının bozulması dolayısıyla bırakmıştır.

Yapıtlarında Klasik Türk müziği bilgisinden büyük ölçüde yararlanan Alnar'ın bu açıdan en çok dikkati çeken yapıtı, 1944-1951 yılları arasında bestelediği Kanun ve Yaylı Sazlar Orkestrası İçin Konçerto'dur. İlk kez 1958'de yaylı sazlar dörtlüsü eşliğinde Ferit Alnar tarafından Ankara'da seslendirilen yapıt, Türkiye'de ilk kez geleneksel bir çalgıyı "solo" olarak değerlendirmiştir.

Türk halk müziğine de ilgi gösteren Hasan Ferit Alnar, halk müziği gereçlerini örneğin "Prelüd ve iki Dans" adlı orkestra yapıtında kullanmıştır. Bestecinin en çok seslendirilen yapıtlarından bir başkası da "Viyolonsel Konçertosu"dur. Sanatçı, Türkiye'de çekilen tümüyle renkli ilk film olan Halıcı Kız'ın müziğini de bestelemiş ve kanunu kendisi seslendirmiştir. Klasik Türk Müziği alanındaki besteleri ise son dönemde sık sık seslendirilmeye başlamış ve kayıtları yayınlanmıştır.

AHMET ADNAN SAYGUN (1907 – 1991)

İlk Türk operasının bestecisi olup "Devlet sanatçısı" ünvanını alan ilk sanatçıdır. Saygun'un en önemli eseri, ilk ulusal operamız olan "Özsoy Operası" ve Cumhuriyet Dönemi Türk müziğinin en çok seslendirilen eserlerinden olan "Yunus Emre Oratoryosu"dur.

İzmirli köklü bir aileden gelen Saygun, 13 yaşında iken piyano ve müzik yazımı alanlarında çalışmalarına başlamıştır. 1922 yılında Macar Tefik Bey'in öğrencisi olmuş, 1925 yılında Fransız La Grande Encyclopedie'den müzikle ilgili makaleleri çevirerek birkaç ciltlik büyük bir Musiki Lugati meydana getirmiştir.

İlkokullarda öğretmenlik yaptığı dönemde Ziya Gökalp'in, Mehmet Emin Yurdakul'un, Bıçakçızade Hakkı Bey'in şiirleri üzerine okul şarkıları yazmıştır. Bir süre müzik öğretmenliği yaptığı sırada 1927-1928 yıllarında "Re Majör Senfoni"yi besteleyen sanatçı; 1928 yılında hükümetin müziğe yetenekli gençler için açtığı sınavı tekrarlaması üzerine 1925' te annesinin ani ölümü sebebiyle değerlendiremediği ilk

Resim 1.5 Ahmet Adnan Saygun

Avrupa' da eğitim fırsatını, bu kez yakalayıp devlet bursuyla Paris'e gönderilmiştir.

Paris'teyken bestelediği orkestra eseri Divertissement, Op. 1, 1931 yılında Paris'teki bir beste yarışmasında ödül kazanmış, Gabriel Pierné yönetimindeki Colonne Orkestrası tarafından önce Paris, Varşova daha sonra da Rusya ve Belçika'da seslendirilmiştir.

Eser böylece, Cemal Reşit Rey'in Paris'te seslendirilmiş bulunan üç eserinden sonra - Anadolu Türküleri" (1927), "Bebek Efsanesi" (1928) ve "Türk Manzaraları" (1929) - yurtdışında icra edilen dördüncü Türk orkestra eseri olmuştur.

Adnan Saygun, 1934 yılında devlet başkanı Atatürk'ün talebiyle, Türkiye'yi ziyaret edecek olan İran Şahı Rıza Pehlevi şerefine ilk Türk operası olan Op. 9 Özsoy Operası'mı bir ay gibi çok kısa bir sürede yazmıştır. Liberettosunu Münir Hayri Egeli'nin yazdığı opera, Türk milletinin doğuşunu, İran ve Türk milletlerinin kökü uzak tarihe dayanan kardeşliğini ifade etmekteydi. Eserin ilk temsili 1934 yılında Atatürk ve Rıza Pehlevi huzurunda gerçekleştirilmiştir.

Yalova'dan dönüşte vekâleten Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası Şefliğine getirilen sanatçı orkestra ile ilk konserini 1934'te vermiştir. Aynı yıl Atatürk'ten yeni bir opera sipariş gelmesi üzerine besteci "Taşbebek Operası"nı bestelemiş ve bu operada yeni Cumhuriyet insanının doğuşunu anlatmıştır.

Saygun, 1936'da İstanbul Belediye Konservatuarı'nda öğretmenliğe geri dönmüştür ve o yıl ülkemize gelen Macar asıllı besteci aynı zamanda etnomüzikolog Bela Bartok'a Anadolu gezisinde eşlik etmiştir, derledikleri türküleri notalaştırmışlardır.

Saygun'un 1942'de tamamladığı Yunus Emre Oratoryosu bir yıl sonra CHP'nin açtığı yarışmada birincilik ödülünü Ulvi Cemal Erkin'in "Piyano Konçertosu" ve Hasan Ferit Alnar'ın "Viyola Konçertosu" ile paylaştı. En önemli eseri kabul edilen bu yapıt, daha sonra Paris'te ve 1958'de Birleşmiş Milletler kuruluş yıldönümü vesilesiyle New York 'ta, ünlü orkestra şefi Leopold Stokowski yönetiminde seslendirilmiştir.

"Yunus Emre Oratoryosu"ndan sonra, "Kerem", "Köroğlu", "Gilgameş" başta olmak üzere üç opera, "Atatürk'e ve Anadolu'ya Destan" gibi koral eserler, 5 senfoni, çeşitli konçertolar, sayısız türkü derlemeleri, kitaplar, araştırmalar, makaleler yazmıştır. Orkestra, oda müziği, opera, bale, piyano üzerine birçok yapıt olduğu gibi, etnomüzikoloji ile müzik eğitimi konularında yayınları vardır. Çalışmaları ve diğer belgeleri Ankara'da Bilkent Üniversitesi bünyesinde kurulan "Ahmet Adnan Saygun Müzik Eğitim ve Araştırma Merkezi"nde bulunmaktadır.

NECİL KAZIM AKSES (1908 – 1999)

Ankara Devlet Konservatuarı'nın kurulmasında rol almış, 1948'de bu kurumun müdürlüğünü yapmış, iki kere Ankara Devlet Opera ve Balesi müdürlüğü görevinde bulunmuştur. 1971 yılında "Devlet Sanatçısı" unvanı verilen ilk 11 sanatçıdan biridir.

"Ankara Kalesi" adlı senfonik şiiri, piyano için, "Minyatürler", keman ve viyola konçertoları, orkestra için "Konçerto" ve "Ballad"ı, beş senfonisi ve yaylılar için dört değerli kuarteti başlıca yapıtları arasındadır.

Necil Kazım Akses, keman dersi almaya yedi yaşında başlamıştır. Ortaöğrenimi sırasında Dârülelhan'da (İstanbul Belediye Konservatuarı) Cemal Reşit Rey'in armoni sınıfına yazılmıştır.

***Resim 1.6** Necil Kazım Akses*

1926'da kendi olanaklarıyla Avusturya'ya giderek Viyana Devlet Müzik ve Temsil Akademisi'ne yazılmış, Walther Kleinecke'nin viyolonsel ve Joseph Marx'ın kompozisyon öğrencisi olmuştur. Bir yıl sonra Türk hükümetinin bursunu kazanarak, eğitimine devam etmiştir. Viyana Akademisi'nin yüksek lisans derslerini sürdürürken, Prag Devlet Konservatuarı'na da kaydolarak Josef Suk ile yüksek kompozisyon ve Alois Hába ile mikrotonal müzik çalışmıştır. Her iki kurumun da ileri devre kompozisyon bölümlerinden mezun olarak 1934'te yurda dönmüştür.

Atatürk'ün Ankara'ya gelişinin 15. Yıldönümü nedeniyle ısmarlanan "Bayönder" başlıklı operasını besteleyen Necil Kâzım Akses aynı yıl, Ankara'da Musiki Muallim Mektebi'nde öğretmenliğe ve müdür muavinliği görevine başlamıştır. 1935'te, Ankara Devlet Konservatuarı'nın kurulması amacıyla Türkiye'ye gelen Alman besteci P. Hindemith'in yardımcılığını üstlenmiştir.

1936'da yeni kurulan bu konservatuara kompozisyon öğretmeni olarak atanmış, aynı yıl B. Bartok, A. A. Saygun ve U. C. Erkin ile birlikte Adana yöresinde folklor araştırmalarına katılmıştır.

Resim 1.7 Bartok, Ankara Halkevi'nde Tanburacı Osman Pehlivan ile. Sağdan sola: Adnan Saygun, Ulvi Cemal Erkin ve Necil Kâzım Akses, ... , Bela Bartok, ... , ...

1939'da Halkevleri'nin 7. Kuruluş yıldönümü nedeniyle gerçekleşen müzik festivalinde verilen bir konserde diğer Türk Beşleri'nin eserleriyle birlikte Akses'in "Çiftetelli" adlı eseri de seslendirilmiştir. 1938-39'da askerliği sırasında ilk taslaklarını yazdığı "Ankara Kalesi", "Senfonik Tarih" (1942) adlı eseri Ankara'da Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası, Berlin'de Berlin Şehir Orkestrası tarafından seslendirilmiş ve Avrupa'da plak yapılmıştır. Bu eser, yurtdışında plağa alınmış ilk Türk yapıtı olma özelliğini taşımaktadır.

Besteci büyük senfonilerini, Melih Cevdet Anday, Orhan Veli, Cahit Külebi gibi Türk şairlerinin eserleri üzerine bestelediği liedlerini, büyük korolu yapıtlarını 1960'lardan sonra ortaya koymuştur. "Keman Konçertosu, no 4", "Birinci Senfoni", "İtri'nin Neva Kâr'ı Üzerine Scherzo" gibi önemli eserlerini birbiri ardına yazmıştır. Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası'nın kuruluşunun 150. Yılı için "Bir Divandan Gazel" ve "Orkestra Konçertosu" adlı eserlerini yazmıştır.

Besteci ilk defa Devlet Sanatçılığı unvanının verildiği 1972 yılında bu unvanın verildiği 11 kişiden birisi olmuştur. 1977'de yazmış olduğu "Viyola Konçertosu"nu Koral Çalgan'a ithaf etmiştir. Eser, 1978'de Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası eşliğinde Çalgan tarafından seslendirilmiştir. Atatürk'ün ölümünün 100. Yıldönümü için 1981'de yazdığı "Barış için Savaş" başlıklı senfonik şiir, Atatürk Sanat Armağanı'nı almıştır.

1985 yılında profesörlük unvanı alan Necil Kâzım Akses yaşamının son dönemlerine dek Ankara Devlet Konservatuarı'nda kompozisyon dersi verdi. 1988'de "Atatürk Diyor Ki" başlıklı Beşinci Senfoni'sini tamamladı. Akses, 1999 yılında hayata veda etiğinden Çanakkale Şehitleri'ne adanan "Ölümsüz Kahramanlar" başlıklı Altıncı Senfonisi'nin sadece ilk bölümünü tamamlayabilmiştir.

SON TEST

Ad – Soyad:

Numara:

Sınıf:

Tarih:

1. Cumhuriyet'in Onuncu Yıl Marşı'nı Türk Beşleri'nden hangisi bestelemiştir?

- A) Ulvi Cemal Erkin
- B) Cemal Reşit Rey
- C) Necil Kazım Akses
- D) Hasan Ferit Alnar
- E) Ahmet Adnan Saygun

2. Aşağıda verilen cümleleri doğru ise (D), yanlış ise (Y) şeklinde işaretleyiniz.

( ) İlk ulusal operamız Ahmet Adnan Saygun'un bestelediği Özsoy Operası'dır.

( ) Kanun Konçertosu Ulvi Cemal Erkin'in eseridir.

( )1936 yılında, Avrupa'dan Türkiye'ye çağırılan, A. A. Saygun ve U. C. Erkin ile birlikte Anadolu'daki folklor araştırmalarına katılan Macar besteci aynı zamanda etnomüzikolog Paul Hindemith'tir.

SANAT TARİHİ SORULARI

Ad – Soyad:

Numara:

Sınıf:

Tarih:

1. Türk Beşleri içinde yer alan besteciler ve Türk Müzik Tarihi'ne katkıları hakkında kısaca bilgi veriniz.
2. İlk ulusal operamız hakkında bildiklerinizi yazınız.

SANAT ELEŖTİRİSİ SORULARI

Ad – Soyad:

Numara:

Sınıf:

Tarih:

AŖağıdaki soruları derste dinlediğiniz video bağlamında cevaplayınız.

1. Videoda dinlediğiniz U. C. Erkin'in "Köçekçe Süiti" eserinde hangi enstrümanları işitiyorsunuz? Aralarından ismini bilmedikleriniz var mı?
2. İşittiğiniz melodiler zihninizde neleri çağrıştırıyor?
3. Bu eseri beđendiniz mi? Neden?

ESTETİK SORULARI

Ad – Soyad:

Numara:

Sınıf:

Tarih:

1. Videoda dinlediğiniz eser sizce sanat mıdır?
2. Bu eseri siz bestelemiş olsaydınız neleri değiştirdiniz?
3. Milli müzik öğelerimizi içinde barındıran diğer eserlerimiz sanatçılar ve dinleyiciler için değerli midir? Neden?

ÖZ DEĞERLENDİRME SORULARI

Ad – Soyad:

Numara:

Sınıf:

Tarih:

1. Yapmış olduğunuz dinletin en beğendiğiniz yönleri nelerdir?
2. Onuncu Yıl Marşı'nı seslendirirken en çok nerede zorlandınız? Niçin?
3. Dinletinizi tekrar yapma şansınız olsaydı hangi değişiklikleri yapardınız?

ÖĞRETİM SÜRECİ

ÖĞRETMENİN HAZIRLIĞI

1. Türk Beşleri'nin hayatları hakkında araştırma yapma
2. Bu bestecilerin eserlerine yönelik araştırma yapma
1. Uygulamalı çalışma kapsamında öğreteceği marşın işitsel materyalini ve sınıf mevcudu kadar görsel materyalini hazırlanması
3. Ön test ve son test hazırlanması
4. Öz değerlendirme sorularının hazırlanması
5. Sınıf mevcuduna ve öğrencinin müzik bilgi düzeyine uygun şekilde uygulamalı çalışma gruplarını ayarlama, dengeli bir dağılım yapmaya dikkat etme

ÖĞRENCİNİN HAZIRLIĞI

1. Uygulamalı çalışma kapsamında dinletisini enstrümanı ile yapacak öğrencilerin sınıfa enstrümanlarını da getirmesi

GÜDÜLEME

1. Onuncu Yıl Marşı'nın bestecisi U. C. Erkin ile aynı dönemde yaşamış olan besteciler (Türk Beşleri) arasında ilişki kurma
2. Ön test, son test ve değerlendirme sorularının uygulanması
3. Bu bestecilere ait eserlerden en az birini dinletme

UYGULAMA

10. YIL MARŞIMIZI SESLENDİRİYORUZ

Eğer sesimiz ile söyleyeceksek;

- İlk olarak marşın sözlerini bona şeklinde çalışarak ezberleyin.
- Daha sonra marşın melodisini nota adları ile seslendirin. Nota adlarının ve seslerinin doğru olduğundan emin olun.
- Melodiyi marşın kendi sözleriyle söyleyin. Prozodi kurallarını dikkate almayı unutmayın.
- Zorlandığınızı hissederseniz daha ağır bir tempoda çalışın. Her şeyin doğru olduğundan emin olduğunuzda asıl seslendirilmesi gereken tempoya, adım adım getirin.
- Marşı seslendirirken doğru yerlerde nefes alın. Kelimeleri bölmeyin.
- Marşı seslendirirken vücudunuzun dik olmasına ve ağızınızı olabildiğince açarak söylemeye dikkat edin.
- Harf yutmadığınızdan ve kelimeleri net söylediğinizden emin olun.

Eğer enstrüman ile çalacaksak;

- İlk olarak marşın notalarını enstrümanınızda ağır bir tempoda adım adım çalışın.
- Seslerin temiz ve ritimlerin doğru olduğundan emin olduktan sonra, asıl çalınması gereken tempoda seslendirin.

ONUNCU YIL MARŞI

Söz: Behçet Kemal Çağlar

Faruk Nafiz Çamlıbel

Müzik: Cemal Reşit Rey

Çabuk

1.Çık tık a çık a lın la on yıl da her sa vaş tan
2.Bir hız da kö tü lü ğü ge ri li ği bo ğa rız

On yıl da on beş mil yon genç ya rat tık— her yaş tan
Ka ran lı ğın üs tü— ne gü neş gi bi do ğa rız

Baş ta bü tün dün ya nın say dı ğı baş ku man dan
Tür küz bü tün baş lar dan üs tün o lan baş la rız

De mir ağ lar la ör dük a na yur du dört baş tan
Ta rih ten ön ce var dık ta rih ten son ra va rız

Türk üz Cum hu ri ye tin göğ sü müz— tunç si pe ri

Tür ke dur mak ya raş maz Türk ön de Türk— i le ri — i le ri

SÖZ DAĞARCIĞI

Ballad: 12. yy.'da Güney İtalya halkının söylediği kısa dans şarkısı. Bugün bu terim özellikle halk müziğinde, aşk şarkıları için kullanılır. (<http://www.mozaik-koeln.com/tr/Kutuphane.shtml>, Erişim 23 Kasım 2017)

Bona: Notaları konuşur gibi, tek bir sestem, seslerin yüksekliğini vermeden, sadece isimlerini sürelerine uygun olarak okuma şekline denir. (<http://www.devrimbozdog.com/ydb/index/15-duyuru-haber/41-bona-nedir-solfej-nedir.html>, Erşim 23 Kasım 2017)

Dolap: Tekrar edilen bir bölümün iki farklı bitirişi olduğunda dolap işaretleri kullanılır. Bunlardan ilki tekrar parantezinin içine konulur, ikincisi arkasına. Bölüm ikinci kez çalındığında ilk bitiriş atlanır ve ikinci bitiriş çalınır. (<http://www.erhanbirol.com/othersites/TemelMuzikEgitimi/sozluk.htm>, Erişim 23 Kasım 2017)

Entegre: Birbiriyle bağlanma yoluyla tüm durumuna gelen, tümleşik. (<https://www.google.com.tr/search?q=entegre&oq=entegre&aqs=chrome..69i57j0l5.1917j0j4&sourceid=chrome&ie=UTF-8>, Erişim 23 Kasım 2017)

Etnomüzikolog: Etnomüzikoloji bilimi ile ilgilenen uzman kişilere denir.

Etnomüzikoloji: Müziği kültürel bağlamında irdeleyen müzik bilimine denir. Kültürel müzikoloji dendiği gibi "Sosyolojik ve antropolojik yaklaşımla müzik" olarak da tanımlanmaktadır. (https://www.google.com.tr/search?ei=caYYWqjjB6aS6ASd9ZqoAw&q=etnom%C3%BCzikolog&oq=etnom%C3%BCzikolog&gs_l=psy-ab.3...56685.61442.0.61765.0.0.0.0.0.0.0.0.0.0.0....1c.1.64.psy-ab..0.0.0....0.bVnB_YXjRsk, Erişim 23 Kasım 2017)

Folklör: Bir ülke halkının gelenek ve göreneklerini, törelerini, inançlarını, masal, efsane, ağıt, türkü gibi sözlü yazın ürünlerini, müziğini, danslarını, oyunlarını, geleneksel tiyatrosunu, halk hekimliğini, araç gereç ve konut yapımını, giyim kuşamını ve bunlara benzer bütün halk kültürü ürünlerini araştıran, inceleyen bilim. Halkbilim. (https://www.google.com.tr/search?ei=fb8YWrKpG4nOgAbQ04fQCw&q=folkl%C3%B6r+nedir&oq=folkl%C3%B6r+nedir&gs_l=psy-ab.3...83943.86042.0.86229.0.0.0.0.0.0.0.0.0.0.0....1c.1.64.psy-ab..0.0.0....0.HpsTLsrzsOI#dobs=halkbilim , Erişim 23 Kasım 2017)

Konçerto: Sanatçının bir veya birkaç müzik çalgısıyla çalma ustalığı ve müzikal yeteneklerini dinleyiciye sunmak amacıyla icra edilen müzik parçasının genel adıdır. (<https://www.google.com.tr/search?q=kon%C3%A7erto&oq=kon%C3%A7er&aqs=chrome.0.0j69i57j0l4.2191j0j4&sourceid=chrome&ie=UTF-8>, Erişim 23 Kasım 2017)

Kuartet: Dört ses veya dört alet için yazılan müzik parçası. (<https://www.dersimiz.com/terimler-sozluqu/Quartett-Kuartet-Nedir-32394.html> , Erişim 23 Kasım 2017)

Lied: Almanca şarkı anlamına gelen, insan sesi için bestelenmiş bir şarkı türüdür. (https://www.google.com.tr/search?biw=1366&bih=662&ei=yr4YWwGNMAYqgAaylpT4Cg&q=lied&oq=lied&gs_l=psy-ab.3...1171.1577.0.2134.0.0.0.0.0.0.0.0.0.0.0.0.0.0....0...1c.1.64.psy-ab..0.0.0....0.57k00v54Kds , Erişim 23 Kasım 2017)

Mutasarrıf: Osmanlı döneminde, Tanzimat'tan sonra, Osmanlı yönetim örgütünde sancak yöneticisi. (<https://www.google.com.tr/search?q=mutasarıf%C4%B1f&spell=1&sa=X&ved=0ahUKEWjx2Pflq9jXAhXjQZoKHbcVAZcQBQgjKAA&biw=1366&bih=613> , Erişim 23 Kasım 2017)

Opera: Genellikle tarihi ve ya mitolojik konulu bir drama eşliğinde ortaya konan, müzikal ve teatral formda bir sahne eseridir. (<https://cicicee.com/opera-nedir/> , Erişim 23 Kasım 2017)

Prelüd: Bir müzik yapıtında giriş özelliği taşıyan müzik parçası. (<https://www.google.com.tr/search?q=prel%C3%BCd&oq=prel%C3%BCd&aqs=chrome.0.69i59j0l5.1302j0j7&sourceid=chrome&ie=UTF-8> , Erişim 23 Kasım 2017)

Prosodi: Bir şiirin bestelenmesinde, şiirin hece vurgularının müzik vurgu ve yükselişleriyle iyice uyuşmuş olması ve bunu sağlayan müzik kurallarının tümü (https://www.google.com.tr/search?ei=gagYWwSQFOPA6QTvubvYBQ&q=prozodi&oq=prozodi&gs_l=psy-ab.3...13243.14685.0.15613.0.0.0.0.0.0.0.0.0.0.0.0.0.0....0...1c.1.64.psy-ab..0.0.0....0.tkkCx974-NI#dobs=prosodi , Erişim 23 Kasım 2017)

Röpriz: Kısaca tekrar işaretidir. İki röpriz karşılıklıysa karşılık arası iki kez okunur. Karşılığı yoksa baştan itibaren iki kez okunur (<http://sme23.blogcu.com/muzik-ile-ilgili-tanimlar/3870700> , Erişim 23 Kasım 2017)

Scherzo: Şakacı, nükteli çalgısal parça (<https://www.dersimiz.com/terimler-sozlugu/Scherzo-It--Nedir-2574.html> , Erişim 23 Kasım 2017)

Senfoni: Genellikle orkestralar için bestelenmiş uzun müzik yapıtıdır. (https://www.google.com.tr/search?ei=c78YWwPbLofXgAbwtbuICA&q=senfoni+nedir&oq=senfoni+nedir&gs_l=psy-ab.3...6870.8493.0.8632.0.0.0.0.0.0.0.0.0.0.0.0.0.0....0...1c.1.64.psy-ab..0.0.0....0.bZmZgU4RZww , Erişim 23 Kasım 2017)

Senfonik şiir: Müzikte bir konu, olay ya da şiirsel içerikli metinden kaynaklanan ve bu temel üzerine yazılmış orkestral bir formudur. (https://www.google.com.tr/search?ei=9qgYWoXUBKrF6ATrn4WYDg&q=senfonik+%C5%9Ffir&oq=senfonik+%C5%9Ffir&gs_l=psy-ab.3...1212.2932.0.3899.0.0.0.0.0.0.0.0.0.0.0.0.0.0....0...1c.1.64.psy-ab..0.0.0....0.2Ud3ZS99Pvs , Erişim 23 Kasım 2017)

GÜVENLİK

=

TEMİZLİK

=

DEĞERLENDİRME KRİTERLERİ

Nota Bilgisi	30
Söylemede / Çalmada eserin anlaşılrlığı	30
Ders içi ve ders dışı, bu etkinlik için ayırdığı çalışma süresi	20
Çalışmaya ayrılan sürede çalışmanın bitirilmesi	20

KAYNAKÇA

<https://tr.wikipedia.org/index.php?q=aHR0cHM6Ly90ci53aWtpcGVkaWEub3JnL3dpa2kvVMO8cmtfQmXF2xlcmk> , Erişim

23 Kasım 2017

<https://www.rekorsanat.com.tr/blog/turk-besleri> , Erişim 23 Kasım 2017

http://www.klasiknotlari.com/en/309/Cemal_Resit_Rey.html , Erişim 23 Kasım 2017

http://www.klasiknotlari.com/en/111/Ulvi_Cemal_Erkin.html , Erişim 23 Kasım 2017

http://www.klasiknotlari.com/en/310/Hasan_Ferid_Alnar.html , Erişim 23 Kasım 2017

http://www.klasiknotlari.com/en/312/Ahmed_Adnan_Saygun.html , Erişim 23 Kasım 2017

http://www.klasiknotlari.com/en/311/Necil_Kazim_Akses.html , Erişim 23 Kasım 2017

<http://wowturkey.com/forum/viewtopic.php?t=38255> , Erişim 23 Kasım 2017